УДК 378:373.2

Надія Леонідівна Рабецька,
аспірант кафедри педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ

У статті висвітлюються підходи науковців до сутності мовленнєвої компетенції. Визначено, що мовленнєва компетенція як основа спілкування є важливою для фахівців соціономічної сфери (правознавці, менеджери, психологи, соціальні працівники тощо), оскільки їхня діяльність безпосередньо пов'язана зі спілкуванням. Зазначено, що формуванню мовленнєвої компетенції студентів, як однієї з необхідних складників їхньої комунікативної компетентності, сприятиме організація професійно спрямованої мовленнєвої діяльності в межах психолого-педагогічних і фахових навчальних дисциплін у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічної сфери.

***Ключові слова**: мовленнєва компетенція, комунікативна компетентність, майбутні фахівці соціономічної сфери.*

У період модернізації системи освіти України рівень підготовки майбутніх фахівців будь-якої галузі господарства визначається сформованістю їхньої мовленнєвої компетенції, що є невід'ємними складником професійної компетентності. Це зумовлено тим, що оволодіння основами професії розпочинається насамперед із формуванням системи загальних і професійних знань, тобто опанування майбутніми фахівцями професійного мовлення – галузевої фразеології та термінології, що допоможе студентам як у процесі навчання у вищому навчальному закладі, так і в подальшій професійній діяльності, яка вимагає застосування у виробничій сфері української мови.

Надання українській мові статусу державної зумовило вирішення проблеми професійної підготовки високоосвічених, висококваліфікованих та висококультурних фахівців, які не тільки володіють високим рівнем професіоналізму у своїй галузі, а й уміло застосовують його на практиці. З огляду на зазначене, перед вищими навчальними закладами постає завдання підготовки висококваліфікованих майбутніх фахівців, які мають ґрунтовні знання не лише зі свого фаху, а й вільно володіють державною мовою в усній і писемній її формах, мають високий рівень володіння професійним мовленням. Особливо це стосується майбутніх фахівців, професійна діяльність яких пов'язана із взаємодією з іншими людьми, тобто які належать до соціономічної сфери.

Проблемі формування мовленнєвої компетентності студентів нефілологічних спеціальностей вищих навчальних закладів приділяють увагу А. Богуш, В. Борисенко, С. Вдовцова, Л. Головата, Н. Голуб, Ж. Горіна, О. Горошкіна, Т. Донченко, І. Дроздова, О. Караман, С. Караман, О. Ковтун, О. Копусь, Н. Кострица, Л. Кравець, Л. Мацько, В. Михайлюк, О. Любашенко, В. Пасинок, М. Пентилюк, Л. Романова, Н. Тоцька, І. Хом'як та ін.

Наукові доробки І. Зимньої, О. Киричука, О. Леонтьєва, В. Семиченко, Н. Тарасевич присвячено дослідженню різних чинників, що сприяють успішному розвитку професійного мовлення студентів. У дослідженнях Ш. Амонашвілі, Н. Бабич, Н. Головань, О. Горської, Н. Жигилій, Л. Зінченко, О. Іванової та інших науковців підкреслюється специфіка мовленнєвої компетенції як вияв професіоналізму, пропонується методика її формування в системі навчання студентів.

Методика засвоєння професійної термінології знайшла своє відображення в працях Г. Бондаренко, С. Вдовцової, Л. Головатої, І. Дроздової, Н. Кострици, Є. Копіци, Л. Лучкіної, О. Любашенко, В. Михайлюк, Г. Онкович, Л. Паламар, Т. Рукас, Н. Тоцької, Я. Януш та ін. Незважаючи на наявні дослідження означеної проблеми, питання формування мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців соціономічної сфери висвітлено недостатньо.

Метою статті є визначення сутності мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців соціономічної сфери і шляхів її формування у студентів в освітньому процесі вищих навчальних закладів.

Зазначимо, що деякими дослідниками розглядається проблема формування мовнокомунікативної компетентності. Так, К. Клімова вважає, що означена компетентність передбачає: 1) систематизовані знання про мову як найвище надбання цивілізації; 2) знання правил мовного спілкування; 3) знання норм сучасної української літературної мови, уміння і навички оптимального використання цих знань у професійному спілкуванні, здатність до рефлексії, розвинене «чуття мови»; 4) уміння і навички правильної побудови зв'язних текстів, зумовлених потребами професійної комунікації; 5) уміння користуватися інформаційно-довідковими джерелами для українськомовного самонавчання і самовдосконалення [2, с. 132]. За Т. Симоненко, – це наявність професійно-комунікативних умінь особистості спілкуватись у типових умовах професійної діяльності, володіти потенціалом дидактичного дискурсу, репрезентувати нормативні та доступні для сприйняття навчальні тексти;

здатність розв'язувати комунікативні завдання в ситуаціях професійного спілкування [8, с. 61]. Слід зауважити, що науковці досліджують мовнокомунікативну компетентність у межах професійної компетентності лише майбутнього вчителя. Зважаючи на те, що до соціономічної сфери належать й інші професії (правознавці, менеджери, психологи, соціальні працівники тощо), в аспекті дослідження доцільно розглядати питання формування саме мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців, як необхідного складника їхньої професійної діяльності в галузі «людина – людина».

У довідкових джерелах мовленнєва компетенція визначається як сукупність окремих компетенцій у всіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо). Мовленнєва компетенція – це вміння говорити, слухати, читати, писати, тобто вміння, пов'язані з мовленнєвою діяльністю, з побудовою діалогічних і монологічних висловлювань у конкретній ситуації, відповідно до рівнів мовної компетенції учасників спілкування [1, с. 146].

За визначенням науковців (О. Горошкіна, А. Нікітіна Л. Попова,), мовленнєва компетенція – це вміння використовувати мовні засоби, адекватні меті спілкування. Інші дослідники (О. Ткачук) під мовленнєвою компетенцією вважають уміння користуватися усною й писемною мовою, багатством її засобів виразності залежно від цілей і завдань висловлення й сфери суспільного життя.

Мовленнєва компетенція, стверджує Н. Скибун, як основа спілкування є дуже важливою для фахівців соціономічної сфери, оскільки їхня діяльність безпосередньо пов'язана зі спілкуванням. З огляду на це, потреба навчання мови як засобу професійного спілкування, з одного боку, зумовлена соціальним замовленням, а з іншого – очевидною є необхідність ґрунтовного розроблення проблеми формування мовленнєвої компетенції для забезпечення професійного спілкування в теоретичній і практичній площинах. Мовленнєва компетенція, зазначає дослідниця, формується в умовах безпосередньої взаємодії, тому є результатом досвіду спілкування між людьми. Цей досвід набувається в процесі не тільки безпосередньої, а й опосередкованої взаємодії, коли студент отримує інформацію про характер комунікативних ситуацій, особливості міжособистісної взаємодії і засоби їх рішень. У процесі формування мовленнєвої компетентнції майбутній фахівець опановує засоби аналізу комунікативних ситуацій у вигляді словесних і візуальних форм **[**9, с. 115**].**

Мовленнєва компетенція особистості, за Л. Мамчур, передбачає вміння оперувати засобами мови, добирати ситуації спілкування, дотримуватися норм розмовно-літературного чи писемно-літературного мовлення; навичок і вмінь швидкого, автоматичного, доречного вживання мовних засобів; здатність розуміти і висловлювати зміст (значення), породжувати нові мовні форми, уміння стилістично правильно користуватися всіма засобами мови. Особистість, крім знання мови, повинна вміти використовувати її в конкретному контексті й ситуації [6, с. 204].

Більш широко розглядає мовленнєву компетенцію А. Кордонська, виокремлюючи її складниками: знання базових мовленнєвознавчих понять; здатність адекватно сприймати, розуміти, оцінювати і відтворювати почуте чи прочитане; здатність до мовленнєвої творчості; здатність планувати, готувати майбутнє висловлювання в різних жанрах за інтерактивними і трансактивними схемами, виступати з повідомленням; здатність реалізовувати задум у процесі мовленнєвої діяльності; здатність до асоціативної мовленнєво-мислительної діяльності; уміння аудіювання, читання, говоріння, письма; гнучке вміння використовувати засоби рідної (української) мови залежно від типу, стилю мовлення; навички красномовства; уміння редагувати власне та чуже мовлення; здатність до контролю, самоконтролю результатів мовленнєвої діяльності [3].

Аналізуючи знання, уміння та навички студентів-першокурсників, І. Хом'як зазначає, що їхня мовленнєва компетенція потребує значного поліпшення. Тому перед викладачами постає завдання сформувати в них відповідні мовленнєві компетенції в говорінні, читанні, письмі й аудіюванні, між якими існує тісний взаємозв'язок, оскільки компетенції в продуктивних видах (говоріння, письмо) передбачають сформованість і розвиток аудіювання та письма. При цьому, науковець наголошує на складнощах, з якими стикаються викладачі ВНЗ немовного профілю, оскільки деякі студенти не володіють досконально мовленнєвими компетенціями на рідній, українській мові [11, с. 13].

Суголосну думку висловлюють Ю. Причина і Г. Руденко [7], наголошуючи на тому, що формування мовленнєвих компетенцій у студентів ВНЗ немовного профілю відбувається лише в тому разі, коли викладач працює в комплексі з усіма складниками: аудіювання, говоріння, читання та письмо. Усі ці види мовленнєвих компетенцій тісно пов'язані між собою, тому неможливо покращити мовленнєву компетенцію в цілому, працюючи лише над одним-двома її видами. Найчастіше для студентів найбільш значущим є такий вид мовленнєвої компетенції як говоріння, оскільки саме за допомогою говоріння відбувається усне спілкування між людьми. Говоріння дає студентам можливість висловити свої думки, донести якусь інформацію до інших, довести власний погляд, вплинути на довколишніх, що на нашу думку, є головним у професійній діяльності фахівця-соціонома.

На говоріння, продовжують науковці, суттєво впливає розвиток навичок читання, адже чим більше читають студенти, тим краще вони оволодівають структурою речення, збільшують свій словниковий запас. Під час читання перед студентами обов'язково повинна бути поставлена конкретна мета, лише тоді вони будуть читати усвідомлено, засвоювати щось нове, інакше читання буде просто механічним. Тому важливим завданням викладачів є

навчити студентів виокремлювати основне та другорядне.

Аудіювання – це розуміння промови, яку людина сприймає на слух. Без нього, як і без інших видів, неможливе формування мовленнєвої компетенції. Цей вид мовленнєвої компетенції дає можливість опанувати ритм та правильність вимови, зрозуміти, що нам сказали, про що йде мова тощо. Тому навчання аудіювання є необхідним у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічної сфери, оскільки вони повинні розуміти свого співрозмовника, щоб надати йому потрібну допомогу.

Значна увага, продовжують дослідники повинна приділятися письму, і ми з цим повністю погоджуємось, оскільки майбутнім фахівцям необхідно буде під час професійної діяльності заповнювати багато звітів, бланків, вести ділову переписку та ін. Письмо також дозволяє краще засвоїти правила побудови речень, використання певних часових форм, фразеологізмів тощо [7].

Для вільного володіння усною та писемною формами професійного спілкування, за А. Кордонською, студенти повинні мати чималий активний лексичний запас фахової термінології, оскільки мовленнєва специфіка такого стилю спілкування визначається насамперед значною кількістю термінів, що активно обслуговують сферу професійно-виробничої діяльності. Лінгвістами-філологами доведено, що спеціальні галузеві терміни становлять понад 60 % професійної лексики фахівця, решту посідає загальнонаукова термінологія та загальновживані лексеми. Крім того, термінологічна лексика має велике значення для науково-виробничої комунікації, сприяючи її інтелектуалізації, полегшує процес засвоєння знань та реалізації їх у майбутній фаховій діяльності, поглиблює знання студентів про ознаки виучуваних понять, є засобом розширення активного професійно зумовленого словникового запасу, підвищує культурний рівень майбутньої української інтелігенції [3].

Значну роль у формуванні мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців соціономічної сфери, на нашу думку, відіграє навчальна дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням», метою якої є навчання студентів вільно й комунікативно доцільно спілкуватись у всіх сферах суспільного життя, формування в них умінь і навичок досконалого володіння українською літературною мовою у професійній сфері, тобто їхньої мовленнєвої компетенції.

Під час вивчення означеної навчальної дисципліни, зазначає І. Ланова, увага приділяється не лише засвоєнню відомостей про літературні норми всіх рівнів мовної системи, а й формуванню навичок професійної комунікації, з'ясуванню особливостей фахової мови, розвитку культури мови, мислення й поведінки особистості. Саме в процесі вивчення цієї дисципліни, продовжує автор, студенти повинні оволодіти нормами сучасної української літературної мови, зокрема тими, що найчастіше порушуються, набути навичок оперування термінологією майбутньої спеціальності, ознайомитись із словниками, довідниками, які сприятимуть удосконаленню мовної культури майбутнього фахівця, вільно користуватися різними функціональними стилями, їх підстилями в навчальній діяльності та професійному вжитку, сформувати й розвинути мовленнєву компетентність, потрібну в професійному спілкуванні [4, с. 217].

Не заперечуючи вищезазначене, ми суголосні з думкою Н Тоцької, що вивчення не тільки української мови за професійним спрямуванням, а й фахових і психолого-педагогічних навчальних дисциплін має спрямовуватися на формування професійно зорієнтованих умінь і навичок досконалого володіння сучасною українською літературною мовою, стійкого інтересу до педагогічної комунікації, на оволодіння професійною термінологією та відповідними прийомами спілкування, комунікативно-професійними вміннями й навичками у вирішенні комунікативних завдань під час навчально-виховного процесу. У ВНЗ під час вивчення спеціальних дисциплін відбувається ознайомлення не тільки з особливостями майбутнього фаху, а й із його мовленнєвим забезпеченням. Оволодіння основами будь-якої професії розпочинається із системи загальних і професійних знань, тобто опанування фахівцем наукового дискурсу професії. Для вільного володіння усною та писемною формами професійного спілкування студенти-нефілологи (у нашому разі майбутні фахівці соціономічної сфери – Н.Р.) повинні мати чималий активний лексичний запас фахової термінології. Термінологічна лексика має важливе значення для наукової комунікації, сприяючи її інтелектуалізації, полегшує процес засвоєння знань і реалізації їх у майбутній фаховій діяльності, поглиблює як фахові знання студентів, так і творчі [10, с. 62].

На думку Н. Лящук, рівень засвоєння наукової термінології значно підвищиться за умов: а) урахування комунікативних потреб фаху студентів під час добору термінів для активного засвоєння; б) створення системи вправ, спрямованої на свідоме й міцне засвоєння студентами галузевих термінологічних одиниць і запобігання та подолання інтерферентного впливу; в) відбору оптимальних методів і прийомів навчання, що сприятимуть збагаченню активного словникового запасу студентів фаховими термінами; г) забезпечення навчання української наукової термінології відповідними методичними напрацюваннями (укладання російсько-українського словника-мінімуму найуживаніших у мовленні студентів термінів, добір дидактичного матеріалу фахового спрямування тощо) [5, с. 57].

Уважаємо, що на формування мовленнєвої компетенції студентів сприятимуть використання у процесі викладання навчальних дисциплін психолого-педагогічного циклу різноманітних тренінгів (комунікативний, професійно-поведінковий, рефлективності, емоційної саморегуляції та ін.), інтерактивних методів

навчання (дискусії, аналіз професійних і конфліктних ситуацій, рольові та ділові ігри), під час проведення яких розвиваються не лише мовленнєві вміння студентів, а й відбувається розвиток їхніх інтелектуальних і творчих здібностей, організаторських, аналітичних, емоційно-вольових умінь, що є необхідними складниками професійної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери.

Підсумовуючи, доходимо висновку, що організація професійно спрямованої мовленнєвої діяльності в межах психолого-педагогічних і фахових навчальних дисциплін сприятиме формуванню мовленнєвої компетенції, як однієї з необхідних складових комунікативної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери. Подальші наукові розвідки будуть спрямовані на визначення й обґрунтування рефлексивної складової означеної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Бусел. – К.; Ірпінь ВГФ «Перун», 2001. – 1440 с.
2. Клімова К. Я. Теорія і практика формування мовнокомунікативної професійної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів : [монографія] / К. Я. Клімова. – Житомир : Рута, 2010. – 560 с.
3. Кордонська А. В. Формування мовленнєвої компетенції студентів на заняттях української мови за професійним спрямуванням. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://intkonf.org/kordonska-av-formuvannya-movlennevoyi-kompetentsiyi-studentiv-na-zanyattyah-ukrayinskoyi-movi-za-profesiynim-spryamuvannyam/
4. Ланова І. В Формування мовленнєвої компетентності студентів – актуальна проблема вищої школи / І. В. Ланова // Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. – К. : Видавничий центр КНЛУ, 2013. – Вип. 26. – С. 216–219.
5. Ляшук Н. Проблеми формування фахової мовної компетентності студента вищого технічного закладу південного регіону України / Н. Ляшук // Вісник СевНТУ. Серія : Педагогіка : зб. наук. пр. – Севастополь : Вид-во СевНТУ, 2010. – Вип. 4. – С. 56–59.
6. Мамчур Л. І. Комунікативна компетентність особистості : її роль і значення в успішному спілкуванні / Л. І. Мамчур // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – 2006. – Ч. 2. – С. 203–209.
7. Причина Ю. В. Формування мовленнєвих компетенцій у студентів ВНЗ немовного профілю [Електронний ресурс] / Ю. В. Причина, Г. О.Руденко. – Режим доступу : http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4794/1/Формування%20мовленнєвих%20компетенцій%20у%20студентів%20ВНЗ%20немовного%20профілю.pdf
8. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів : [монографія] / Тетяна Володимирівна Симоненко. – Черкаси : БРАМА, 2006. – 328 с.
9. Скибун Н. Формування професійної мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців нефілологічних спеціальностей як лінгводидактична проблема / Н. Скибун // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / За ред. проф. А. Л. Ситченка. – Миколаїв, 2016. – № 1 (52). – С. 112–117.
10. Тоцька Н. Методика роботи викладачів вищого технічного навчального закладу над українським професійним мовленням студентів / Н. Тоцька // Дивослово. – 2003. – № 1. – С. 62–65.
11. Хом'як І. М. Мовленнєва компетентність викладача вищої школи / І. М. Хом'як // Дивослово. – 2014. – № 1. – С. 13–17.

Надежда Леонидовна Рабецкая,
аспирант кафедры педагогики,
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
ул. Старопортофранковская, 26, г. Одесса, Украина

ФОРМИРОВАНИЕ РЕЧЕВОЙ КОМПЕТЕНЦИИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ СОЦИНОМИЧЕСКОЙ СФЕРЫ

Предоставление украинскому языку статуса государственного обусловило решение проблемы профессиональной подготовки высокообразованных, высококвалифицированных и высококультурных специалистов, которые не только владеют высоким уровнем профессионализма в своей отрасли, но и умело используют его на практике. С учетом вышесказанного, перед высшими учебными заведениями возникает задача подготовки высококвалифицированных будущих специалистов, которые будут иметь основательные знания не только по своей специальности, но и свободно владеют государственным языком в устной и письменной форме, имеют высокий уровень владения профессиональной речью. Особенно это касается специалистов (правоведы, менеджеры, психологи, социальные работники и др.), профессиональная

деятельность которых связана с взаимодействием с другими людьми, то есть принадлежащих к социономической сфере.

Целью статьи является определение сущности речевой компетенции будущих специалистов социономической сферы и путей ее формирования у студентов в образовательном процессе высших учебных заведений. Определено, что речевая компетенция как основа общения является очень важной для специалистов социономической сферы, поскольку их деятельность непосредственно связана с общением.

Выяснено, что формирование речевой компетенции у студентов социономического профиля происходить только в том случае, когда преподаватель работает в комплексе со всеми составляющими: аудирование, говорение, чтение и письмо, между которыми существует тесная взаимосвязь, поскольку компетенции в продуктивных видах (говорение, письмо) предусматривают сформированность и развитие аудирования и письма. Для свободного владения устной и письменной формами профессионального общения студенты должны иметь большой активный лексический запас специальной терминологии, потому что речевая специфика данного стиля общения определяется, прежде всего, большим количеством терминов, активно обслуживающих сферу профессиональной деятельности.

Указано, что формированию речевой компетенции будущих специалистов социономической сферы, как одной из необходимых составляющих их коммуникативной компетентности, будет способствовать организация профессионально направленной речевой деятельности в рамках учебной дисциплины «Украинский язык профессиональной направленности», во время которой студенты должны овладеть нормами современного украинского литературного, приобрести навыки оперирования терминологией будущей специальности, а также использование в процессе преподавания учебных дисциплин психолого-педагогического цикла разнообразных тренингов (коммуникативный, профессионально-поведенческий, рефлексивности, эмоциональной саморегуляции и др.), интерактивных методов обучения (дискуссии, анализ профессиональных и конфликтных ситуаций, ролевые и деловые игры), во время проведения которых развиваются не только речевые умения студентов, но и происходить развитие их интеллектуальных и творческих способностей, организаторских, аналитических, эмоционально-волевых умений, которые являются необходимыми составляющими профессиональной компетентности будущих специалистов социономической сферы.

Ключевые слова: речевая компетенция, коммуникативная компетентность, будущие специалисты социономической сферы.

Nadezhda Leonidovna Rabetskaya,
Postgraduate at the Department of Pedagogy,
State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky»
26, Staroportofrankivska Str., Odessa, Ukraine

FORMATION OF THE LINGUISTIC COMPETENCE OF THE FUTURE SPECIALISTS IN THE SPHERE OF SOCIONOMICS

Providing the Ukrainian language with the status of the state language has led to the solution of the problem regarding professional training of highly educated, highly qualified and highly cultural specialists, who have both a high level of professionalism in their field and skillfully apply it in practice. Taking into account the above, before higher educational institutions there arises the task of training future highly skilled specialists who will have solid knowledge not only in their specialty but who are also fluent in the state language in oral and written forms as well as have a high level of professional fluency. It especially concerns the specialists (lawyers, managers, psychologists, social workers and others) whose professional activities are related to interaction with other people, that is, who belong to the socionomic sphere.

The purpose of the article is to determine the essence of the language competence of the future specialists in the sphere of socionomic alongside with the ways of its formation among students within the educational process of higher educational institutions. It is determined that the speech competence as a basis of communication is very important for specialists of the socionomic sphere, since their activity is directly connected with communication.

It is revealed that the formation of the speech competences of the students majoring in the sociological profile occurs only when the teacher works involving all the components as a complex: listening, speaking, reading and writing between which there is a close relationship, since competencies in productive forms (speaking, writing) provide for the formation and development of listening and writing. To have a good command of oral and written forms of professional communication, students must have a significant active lexical vocabulary of professional terminology, since the speaker's specificity of the designated style of communication is determined primarily by a significant number of terms actively serving the field of professional activities.

It is noted that the formation of the speech competence of the future specialists in the socionomic sphere as one of the necessary components of their communicative competence will be facilitated by the organization of professionally oriented speech activity within the discipline «The Ukrainian language for professional orientation» during which students must master the norms of the modern Ukrainian literary language, acquire the skills of operating the terminology of the future specialty, as well as by the use of various trainings in the process of teaching the disciplines of psychological and pedagogical cycle (communicative, professional-behavioral, reflective,

emotional self-regulation trainings, etc.), interactive teaching methods (discussions, analysis of professional and conflict situations, role-play games) during which not only students' language skills develop, furthermore, their intellectual and creative abilities, organizational, analytical, emotional and volitional skills which are necessary components of the professional competence of future specialists in the socionomic sphere develop.

Key words: linguistic competence, communicative competence, future specialists of the socionomic sphere.

Подано до редакції: 21.09.2017 р.
Рекомендовано до друку: 10.11.2017 р.

Рецензент: д.пед.н., професор А. М. Богуш